

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**«ГЕРМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (ПЕРЕКЛАД ВКЛЮЧНО),
ПЕРША - АНГЛІЙСЬКА»**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю **035 Філологія**
галузі знань **03 Гуманітарні науки**
кваліфікація: **Бакалавр філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно), перша - англійська**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради
Леонід КЛИМЕНКО
(протокол № 6 від «30» червня 2023 р.)



Освітня програма введена в дію з «01» вересня 2023 р.,
поточна редакція вводиться в дію з «01» вересня 2023 р.

Ректор Леонід КЛИМЕНКО
(наказ № 6-ВР від «30» червня 2023 р.)



ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня кваліфікація	Бакалавр філології за спеціалізацією 035.041
Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська	
Обсяг	240 кредитів ЄКТС
Строк навчання	3 роки 10 місяців

Керівник закладу-розробника

Гарант освітньої програми

В.о.ректора
ЧНУ імені Петра Могили

кандидат філологічних наук, доцент
б.в.з. кафедри англійської філології та
перекладу

 Леонід КЛИМЕНКО
«__» _____ 20__ р.

ЧНУ імені Петра Могили

 Наталя ЛЮТЯНСЬКА
«__» _____ 20__ р.

ПОГОДЖУЮ

ПОГОДЖУЮ

Перший проректор
ЧНУ імені Петра Могили

Декан факультету філології
ЧНУ імені Петра Могили

 Юрій КОТЛЯР
«__» _____ 20__ р.

 Людмила ШЕРСТЮК
«__» _____ 20__ р.

ПОГОДЖУЮ

ПОГОДЖУЮ

Т.в.о. начальника навчально-методичного відділу ЧНУ імені Петра Могили

В.о.завідувача кафедри англійської філології та перекладу, кандидат філологічних наук, доцент б.в.з. ЧНУ імені Петра Могили

 Сергій ШКІРЧАК
«__» _____ 20__ р.

 Вікторія АГЄСВА-КАРКАШАДЗЕ
«__» _____ 20__ р.

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО робочою групою Чорноморського національного університету ім. Петра Могили у складі:

- Лютянська Наталя Іванівна – кандидат філологічних наук, доцент б.в.з. кафедри англійської філології та перекладу;
- Агеева-Каркашадзе Вікторія Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент б.в.з. кафедри англійської філології та перекладу;
- Абабілова Наталія Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської філології та перекладу.

І. Профіль освітньої програми зі спеціальності 035 Філологія (за спеціалізацією 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»)

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу	Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Офіційна назва освітньої програми	Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ECTS, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитована МОН України. Сертифікат про акредитацію № 1587658, рішення акредитаційної комісії (протокол № 125 від 26.04.2017) Наказ МОН України №658 від 27.04.2017. Термін дії сертифіката до 01.07.2027 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ENEА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова викладання	Англійська, німецька, іспанська, французька, польська, українська
Термін дії освітньої програми	До 1 липня 2027 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://chmnu.edu.ua/training-information-base-filology/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованого фахівця – вчителя англійської мови та літератури, перекладача з англійської мови, що зумовлено потребою громади та держави у фахівцях, що здійснюють забезпечення письмової та усної комунікації в різних галузях народного господарства, науки, техніки, освіти, культури тощо, шляхом перекладу різноманітних за змістом текстів державною та іноземними мовами.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань - 03 Гуманітарні науки, Спеціальність - 035 Філологія, Спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, прикладна

	Орієнтована на опанування фундаментальних знань і практичних умінь та навичок у галузях перекладу, методик навчання мови й літератури, мовознавства, літературознавства, що спрямовані на формування професійних компетентностей перекладачів з англійської мови, вчителів англійської мови і літератури відповідно до особливостей діяльності державних та приватних установ, профільних закладів освіти
Основний фокус освітньої програми та спеціальності	<i>Загальна програма:</i> Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська Підготовка студентів до практичної роботи перекладача, вчителя англійської та другої іноземної мови і зарубіжної літератури <i>Ключові слова:</i> методика викладання, лінгвістика, література, теорія та практика перекладу, аудіовізуальний переклад
Особливості програми	Розширення спектру форм здобуття та розвитку умінь і навичок, до складу яких включено, окрім загально-філологічної підготовки, низку дисциплін зі спеціального перекладу та міжкультурної комунікації, методики викладання іноземної мови та літератури. Навчання передбачає дві практики: перекладацьку та педагогічну
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, що здобули вищу освіту першого (бакалаврського) рівня за освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська», можуть займати посади за групами професій: <i>Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладу.</i> <i>Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі,</i> зокрема: 20604 – Гід-перекладач 24316 – Перекладач 24325 – Перекладач технічної літератури <i>Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти:</i> 2320 – вчитель закладу загальної середньої освіти
Подальше навчання	Навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Загальний стиль навчання визначений орієнтацією на студента, який здобуває освіту іноземною мовою:

	<p>провідний підхід в організації лекцій, семінарів та практичних занять – діяльнісно-комунікативний. Систематичні консультації викладачів супроводжують самостійну роботу студентів (на основі підручників, посібників, конспектів, додаткової наукової та художньої літератури), виконання курсового проекту, звітів із практик. Захист курсового проекту та звітів із практик відбувається у формі презентації та обговорення за участю викладачів та одногрупників.</p>
Оцінювання	<p>Іспити (письмові, усні, змішаної форми), заліки, диференційовані заліки, поточний контроль, презентації, реферати, захист курсового проекту, комплексний атестаційний екзамен.</p>
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної, перекладознавчої наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>
	<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
	<p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>
	<p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>
	<p>ЗК 5. Здатність учитися та оволодівати сучасними знаннями</p>
	<p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p>
	<p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p>
	<p>ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.</p>
	<p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>
	<p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>
	<p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних</p>

	ситуаціях.
	ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності)	ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
	ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
	ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
	ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
	ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
	ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
	ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
	ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
	ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
	ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
	ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
	ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.
	ФК 13. Здатність до застосування понятійного апарату та знання загальних принципів перекладу, навички та уміння його здійснення.

	ФК 14. Знання, що виходять за межі лінгвістичних та перекладознавчих (фоніві і предметні знання з історії та культури країн, мова яких вивчається).
	ФК 15. Здатність враховувати міжмовні розбіжності на рівні мовної системи, норми та узусу, долати явища інтерференції в процесі перекладу.
	ФК 16. Здатність здійснювати усний послідовний переклад і оволодіти основами перекладацького скоропису.
	ФК 17. Здатність використовувати інноваційні технології та різноманітні перекладацькі ресурси, засоби автоматизації перекладу.
	ФК 18. Здатність використовувати техніку анотування та реферування.
	ФК 19. Здатність формувати в учнів предметні компетентності; застосовувати сучасні підходи, методи і технології навчання іноземних мов та зарубіжної літератури.
7. Програмні результати навчання	
ПРН 1	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
ПРН 2	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
ПРН 3	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН 4	Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
ПРН 5	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
ПРН 6	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
ПРН 7	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН 8	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 9	Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну

	ситуацію.
ПРН 10	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПРН 11	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
ПРН 12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН 13	Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
ПРН 14	Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
ПРН 15	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН 16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 17	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
ПРН 18	Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
ПРН 19	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (100% від кількості годин)
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень

	засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. Комп'ютеризовані робочі місця у Науковій бібліотеці надають можливість доступу до інтернету та локальної мережі як бібліотеки, так і університету в цілому. Студенти також мають змогу користуватися власними ПК з безкоштовною можливістю доступу до мережі інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	У Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили функціонує потужна система бібліотечно-інформаційного забезпечення. Використовуючи спектр функцій системи LitPro (власна розробка), усі користувачі бібліотеки (студенти, викладачі, науковці) можуть отримати динамічну інформацію щодо наявності базової, іншої рекомендованої літератури та її розміщення, а також мають можливість здійснювати доступ до оцифрованих повнотекстових копій навчальної та методичної літератури. Використання в навчальному процесі системи moodle. Наявність авторських розробок (підручників, навчальних посібників, методичних матеріалів) професорсько-викладацького складу.
9. Академічна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Чорноморським національним університетом імені Петра Могили та вищими навчальними закладами країн-партнерів: Університет Саарланду (Universität des Saarlandes), Університет Ка Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Університет Свонсі (Swansea University). Участь у міжнародних програмах з академічного обміну (наприклад, програми Erasmus+ для студентів).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних умовах.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ОЗП 1	Історія та культура України	3	Залік

ОЗП 2	Практичний курс української мови і культури мовлення	5,5	Екзамен
ОЗП 3	Основи наукових досліджень та академічної доброчесності	3	Залік
ОЗП 4	Інформаційні технології у професійній діяльності	3	Залік
ОЗП 5	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці	3	Диф.залік
ОЗП 6	Філософія і суспільствознавство	3	Залік
Цикл професійної підготовки			
ОФП 1	Вступ до мовознавства	3	Екзамен
ОФП 2	Вступ до літературознавства	3	Екзамен
ОФП 3	Вступ до перекладознавства	3	Екзамен
ОФП 4	Зарубіжна література і український контекст	9	Екзамен
ОФП 5	Вікова психологія і шкільна педагогіка	3	Екзамен
ОФП 6	Основна іноземна мова	62,5	КР, Екзамен
ОФП 7	Латинська мова	3	Екзамен
ОФП 8	Друга іноземна мова	18	Екзамен
ОФП 9	Практичний курс письмового та усного перекладу з основної іноземної мови	8	Екзамен
ОФП 10	Лінгвокраїнознавство та основи міжкультурної комунікації	3	Екзамен
ОФП 11	Теоретико-компаративний курс з основної іноземної мови	14,5	КР, екзамен
ОФП 12	Історія літератури країни, мова якої вивчається	8,5	Екзамен
ОФП 13	Теорія і практика перекладу	3	Екзамен
ОФП 14	Методика навчання основної іноземної мови та зарубіжної літератури	3	КР, екзамен
ОФП 15	Ділова англійська мова	3	Залік
ОФП 16	Перекладацька практика	6	Диф.залік
ОФП 17	Педагогічна практика	6	Диф.залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Дисципліни вільного вибору студента			
Цикл загальної підготовки			
ВБЗ 1	Дисципліна вільного вибору студентів - 1	3	Залік

ВБЗ 2	Дисципліна вільного вибору студентів - 2	3	Залік
ВБЗ 3	Дисципліна вільного вибору студентів - 3	3	Залік
ВБЗ 4	Дисципліна вільного вибору студентів - 4	3	Залік
Цикл професійної підготовки			
ВБП 1	Дисципліна вільного вибору студентів - 1	5	Екзамен
ВБП 2	Дисципліна вільного вибору студентів - 2	3	Залік
ВБП 3	Дисципліна вільного вибору студентів - 3	5	Екзамен
ВБП 4	Дисципліна вільного вибору студентів - 4	16	Екзамен
ВБП 5	Дисципліна вільного вибору студентів - 5	4	Залік
ВБП 6	Дисципліна вільного вибору студентів - 6	5	Екзамен
ВБП 7	Дисципліна вільного вибору студентів - 7	7	Екзамен
ВБП 8	Дисципліна вільного вибору студентів - 8	3	Залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Освітня програма підготовки за спеціальністю 035 «Філологія» першого рівня вищої освіти (бакалавр) загальним обсягом 240 кредитів ECTS передбачає оволодіння студентами 35 навчальними дисциплінами, проходження перекладацької практики на третьому курсі, педагогічної практики на четвертому курсі і проведення підсумкової атестації у формі складання комплексного атестаційного екзамену наприкінці навчання.

Обов'язкова частина навчального плану має обсяг 180 кредитів ECTS (75%) і включає 21 дисципліну, перекладацьку і педагогічну практики.

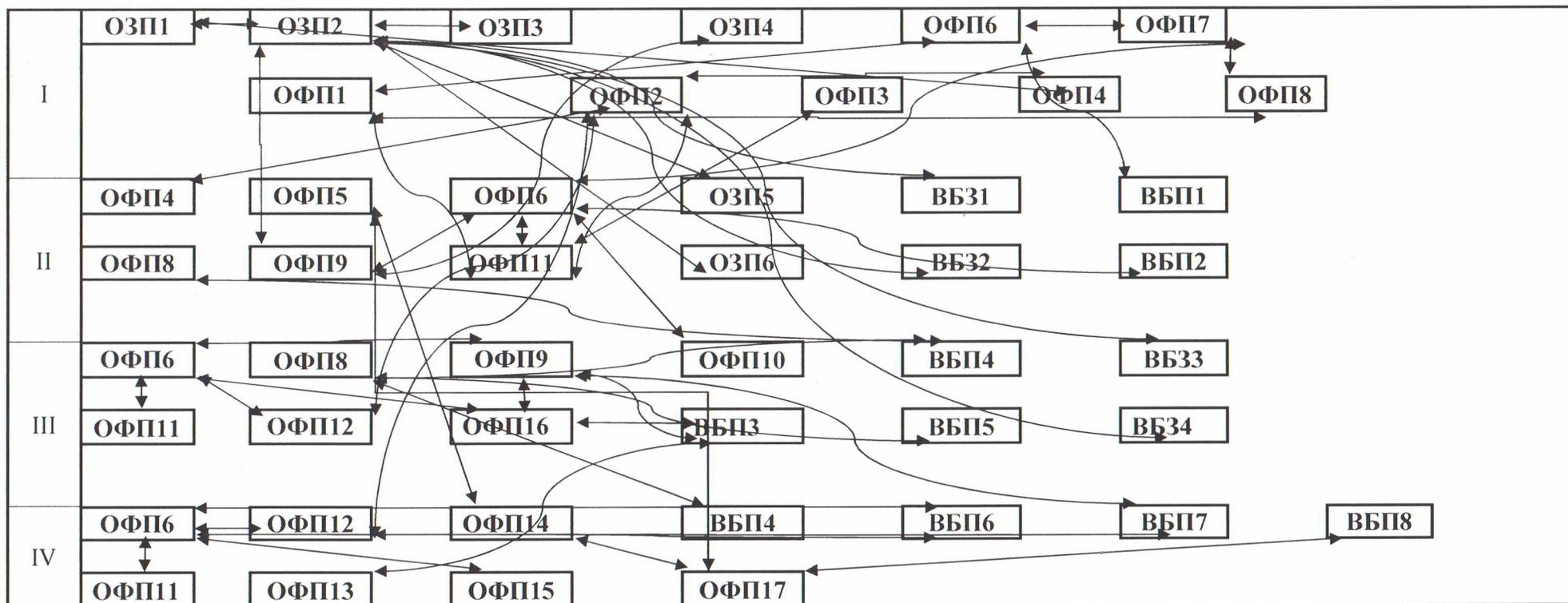
Вибіркова частина навчального плану має обсяг 60 кредитів ECTS (25%) і включає дисципліни вільного вибору студентів циклу загальної (12 кредитів) та професійної підготовки (48 кредитів).

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 035 «Філологія» проводиться у формі складання комплексного атестаційного екзамену і завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: бакалавр філології за спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Рис. 1 Структурно-логічна схема спеціальності



4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Таблиця 4.1

	ОЗП 1	ОЗП 2	ОЗП 3	ОЗП 4	ОЗП 5	ОЗП 6	ОФП 1	ОФП 2	ОФП 3	ОФП 4	ОФП 5	ОФП 6	ОФП 7	ОФП 8	ОФП 9	ОФП 10	ОФП 11	ОФП 12	ОФП 13	ОФП 14	ОФП 15	ОФП 16	ОФП 17	
ЗК1	+					+																		
ЗК2	+				+	+																		
ЗК3		+																						
ЗК4	+				+					+								+			+			
ЗК5			+	+							+				+						+		+	+
ЗК6	+		+				+	+	+									+	+	+				
ЗК7					+						+										+		+	+
ЗК8				+								+	+	+		+								
ЗК9												+		+										
ЗК10						+	+	+		+								+		+				
ЗК11		+			+				+		+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+
ЗК12				+																				
ЗК13			+									+						+			+			
ФК1							+	+	+															
ФК2							+																	
ФК3							+						+			+	+							
ФК4																+								
ФК5										+								+						

